

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndz/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 2020200138
Dátum vydania rozhodnutia: 12.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2020200138.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: J. Q., Q. XXXX/XX, P. W., právne zastúpený: Advokátska kancelária Pacalaj, Palla a partneri, s. r. o., Námestie SNP 3, Trnava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, Banská Bystrica, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 100751546/2020 zo dňa 06. apríla 2020, o námietke zaujatosti vznesenej žalobcom voči sudkyňi Krajského súdu v Trnave Mgr. Monike Kadlicovej z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Trnave, pod sp. zn. 20S/81/2020, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Trnave Mgr. Monika Kadlicová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp.zn. 20S/81/2020.

Odôvodnenie

1. Správnu žalobou doručenou Krajskému súdu v Trnave dňa 29. júna 2020, sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 100751546/2020 zo dňa 06. apríla 2020.
2. Vec bola elektronickou podateľňou Krajského súdu v Trnave pridelená na prejednanie a rozhodnutie senátu 20S, pričom konanie o správnej žalobe je na súde vedené pod sp. zn. 20S/81/2020.
3. Žalobca písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa 02. novembra 2020, uplatnil podľa § 90 a § 91 zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) námietku zaujatosti voči sudkyňi, Mgr. Monike Kadlicovej z dôvodu existencie objektívnej pochybnosti o nezaujatosti sudkyne v konaní pre pomer k účastníkom konania, konkrétne k žalovanému.
4. Žalobca prostredníctvom zvoleného zástupcu v námietke tvrdil, že sa 26. októbra 2020 ústne

dozvedel o skutočnosti, že namietaná sudkyňa bola v minulosti zamestnaná na Daňovom úrade v Trnave. Sudkyňa Mgr. Kadlicová podľa životopisu prístupného na internete bola v pozícii „exekútor, právnik“ zamestnaná na Daňovom riaditeľstve SR, pracovisko Trnava od 01. mája 1998 do 30. septembra 1999, a u totožného zamestnávateľa v pozícii „metodik oddelenia daňového exekučného konania“ vo funkcii odborného radcu v štátnej službe od 01. októbra 1999 do 15. mája 2004. Žalobca tiež pripomenul, že Daňové riaditeľstvo je univerzálnym právnym predchodcom žalovaného. Z obsahu rozhodnutí dostupných v službe SLOV-LEX zisťovaných žalobcom došiel k záveru, že vo funkcii predsedníčky senátu krajského súdu nevyhovela v prevažnej väčšine žalôb žalobcov voči žalovanému, pričom bližšie poukázal aj na pomer zamietajúcich a vyhovujúcich rozhodnutí vydaných v predmetnom senáte.

5. Žalobca poukázal na rozsudok ESEP, ktorý v rozhodnutí Piersack proti Belgicku z roku 1982 k sudcovskej nestrannosti vyslovil, že „zatiaľ čo nestrannosť býva zvyčajne definovaná ako absencia predsudku alebo zaujatosti, jej existenciu možno zvlášť podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru testovať viacerými spôsobmi. V tejto súvislosti treba rozlišovať medzi subjektívnym prístupom, v ktorom ide o zistenie osobného presvedčenia daného sudcu v danom prípade, a objektívnym prístupom, ktorý určuje, či ponúkol garancie dostatočné na vylúčenie akejkolvek legitímnej pochybnosti v tomto ohľade...belgický kasačný sudca v rozsudku zo dňa 21. februára 1979 (bez bližšej identifikácie rozhodnutia žalobcom) uviedol, že sudca, u ktorého je legitímny dôvod obávať sa absencie nestrannosti, musí byť z rozhodovania vylúčený. To, čo je v stávke je dôvera, ktorú musia súdy v demokratickej spoločnosti vzbudzovať na verejnosti. ....Aby súdy vzbudzovali vo verejnosti dôveru, ktorá je nevyhnutná, treba vziať do úvahy otázku ich vnútornej organizácie. Ak osoba, ktorá predtým zastávala na prokuratúre pozíciu, ktorej povaha jej umožňovala prichádzať do kontaktu s danou vecou v rámci plnenia jej povinností, následne rozhoduje v tej istej veci ako sudca, verejnosť má právo sa obávať, že taká osoba nezabezpečí dostatočné garancie nestrannosti“. V nadväznosti na konštatované vyslovil názor, že sa nemôže javiť ako objektívne spravodlivé, ak konajúca sudkyňa rozhoduje v konaní za situácie, keď v minulosti pracovala pre žalovaného na pracovisku, na ktorom sa rozhodovalo o právnych pomeroch žalobcu v administratívno-právnom konaní v druhom stupni. Pomer sudkyne k žalovanému preukázal označením dôkazných prostriedkov, a to profesijným životopisom, motivačným listom a rozsudkami senátov, ktorým predsedala namietaná sudkyňa, ktoré však nepredložil, pretože krajský súd disponuje rozhodnutiami z vlastnej činnosti. Vzhľadom na uplatnenú argumentáciu navrhol, aby nadriadený súd rozhodol o vylúčení sudkyne Mgr. Moniky Kadlicovej z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 20S/80/2020.

6. Sudkyňa Mgr. Monika Kadlicová vo vyjadrení zo dňa 05. novembra 2020 k uplatnenej námietke uviedla, že sa vo veci necíti byť zaujatá a nemá žiaden vzťah k predmetu konania, k stranám, ani k ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní. Pokiaľ ide o Finančné riaditeľstvo SR, sídlom ústredného orgánu štátnej správy pre oblasť daňovej a colnej správy je Banská Bystrica, s jeho zamestnancami sa nepozná, nemá k nim ani k inštitúcii osobitný vzťah. Pravdou je, že bola približne šesť rokov v štátnozamestnaneckom služobnom pomere k právnemu predchodcovi žalovaného, z tohto dôvodu sa však necíti byť lojálna v prospech orgánu verejnej správy. Vzhľadom na odstup viac ako 16 rokov sa s väčšinou zamestnancov pracoviska v Trnave nepozná ani s inštitúciou daňovej správy nepestuje nadštandardné vzťahy. V súvislosti s pôsobením viac ako 16 rokov v justícii si osvojila princípy spravodlivého a nestranného rozhodovania sporov a iných typov konaní. V žiadnej veci vedenej na krajskom súde, v ktorej na strane žalovaného vystupovalo Finančné riaditeľstvo SR nerozhodovala na žiadnom stupni ako zamestnanec daňovej správy, predmetom súdneho prieskumu zákonnosti nebolo rozhodnutie či opatrenie, ktoré vydala v rámci administratívneho konania alebo sa na príprave rozhodnutia podieľala. Zdôraznila, že počas obdobia pôsobenia vo funkcii sudkyne na Krajskom súde v Trnave v žiadnom prípade senátneho rozhodovania nebolo rozhodnuté inak ako jednomyselne. V procese posudzovania zákonnosti dôsledne vychádza zo zisteného skutkového stavu a skutkových a administratívnych okolností prípadu, v nadväznosti na posudzovanie vecnej správnosti aplikácie hmotnoprávných a procesnoprávných predpisov aplikovaných žalovaným. Sudkyňa tiež nie je známy prípad, kedy by pri rozhodovaní v rámci samosudcovskej agendy po vrátení veci na ďalšie konanie na

základe rozhodnutia kasačného súdu, rozhodla v rozpore s právnym názorom vysloveným súdom vyššej inštancie, ktorým je viazaná.

7. Sudkyňa senátu 20S pripomenula, že podľa § 87 ods. 3 SSP dôvodom na vylúčenie sudcu správneho súdu nie sú okolnosti spočívajúce v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti, v ktorom prípade správny súd v zmysle § 91 ods. 3 SSP na námietku zaujatosti neprihliada a vec nadriadenému správneému súdu nepredkladá. Hoci sú dôvody vznesenej námietky postavené na okolnostiach spočívajúcich v jej rozhodovacej činnosti, a teda by nebolo potrebné vec predkladať nadriadenému správneému súdu, zohľadniac vážnosť tvrdenej existencie objektívne sa javiacich pochybností vo vzťahu k nestrannosti, navrhla vec predložiť nadriadenému súdu podľa § 92 ods. 1 SSP.

8. Spis krajského súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 20S/81/2020 bol dňa 09. novembra 2020 predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v zmysle § 92 ods. 1, 2 SSP na rozhodnutie o námietke zaujatosti.

9. Podľa § 87 ods. 1 SSP, sudca správneho súdu je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti, alebo ak konal, či rozhodoval vo veci ako zamestnanec orgánu verejnej správy.

10. Podľa § 90 ods. 1 SSP účastník konania má právo z dôvodov uvedených v § 87 uplatniť námietku zaujatosti.

11. Podľa § 90 ods. 2 SSP v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa účastník konania podávajúci námietku o dôvode vylúčenia dozvedel a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, správny súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému správneému súdu nepredkladá. Ustanovenie § 58 ods. 1 sa nepoužije.

12. Podľa § 92 ods. 1 SSP správny súd predloží vec s vyjadrením namietaného sudcu nadriadenému správneému súdu do siedmich dní od uplatnenia námietky zaujatosti. Z odseku 2 citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že o tom, či je sudca vylúčený, rozhodne nadriadený správny súd do siedmich dní.

13. Po predložení námietky na Najvyšší súd SR bola vec elektronickou podateľňou pridelená senátu 4S, ktorý je aktuálne zložený z riadiacej predsedníčky senátu 4S JUDr. Jany Zemkovej PhD. a sudcov JUDr. Nory Halmovej a JUDr. Jozefa Milučkého (na základe zastupovania neúplného senátu). JUDr. Monika Kadlicová pracovala v roku 2014 ako asistentka sudcu v senáte 4S. Z tohto dôvodu sudkyne JUDr. Jana Zemková PhD. a JUDr. Nora Halmová, ktoré v roku 2014 boli podľa Rozvrhu práce Najvyššieho súdu SR na rok 2014 zaradené v senáte 4S, predložili predmetnú vec postupom podľa § 88 ods.1 až 3 SSP predsedovi Najvyššieho súdu SR.

14. Predseda Najvyššieho súdu SR dňa 11. novembra 2020 rozhodol tak, že JUDr. Jana Zemková PhD. a JUDr. Nora Halmová nie sú vylúčené z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky sp. značka 4Ndz/2/2020.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky posúdil žalobcom uplatnenú námietku zaujatosti, túto prejednal v intenciách právnej úpravy §90 v spojení s § 87 a nasl. SSP a dospel k záveru, že nie je dôvod na vylúčenie namietanej sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci.

16. Účelom právnej úpravy ustanovenej v § 87 SSP je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania.

17. Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti

vzbudzujúcej pochybnosti o nezáujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezáujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností.

18. Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezáujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým, zákon v ustanovení § 87 ods. 1 SSP ustanovil ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezáujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezáujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd Slovenskej republiky nestrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

20. EŠLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra EŠLP dôkaz o skutočnej zaujatosť (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúci nie je subjektívny aspekt, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Uplatňuje sa tu tzv. teória zdania nezáujatosti (vid' tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná). Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku).

21. Najvyšší súd dáva do pozornosti, že sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne závažné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestrannne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

22. Podľa § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení, sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Z toho vyplýva, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť aj navonok (§ 2 ods. 1 a 2 zákona o sudcoch).

23. Správny súdny poriadok spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť, avšak odôvodnenú, o ich nezáujatosť.

24. V posudzovanom prípade žalobca zaujal názor, že sudkyňa Mgr. Monika Kadlicová mala byť vylúčená pre pomer k účastníkovi konania - žalovanému. Dôvody možnej predpojatosti žalobca založil

predovšetkým z predchádzajúcej profesionálnej skúsenosti sudkyne, keďže v rokoch 1998 až 2004 bola v štátnozamestnaneckom služobnom pomere vo vzťahu k Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky - orgánu verejnej správy v oblasti daní, ktoré malo byť podľa žalobcu univerzálnym právnym predchodcom Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky.

25. Neustrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska neustrannosti, t. j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska neustrannosti, t. j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska neustrannosti sa neustrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 01.10.1982).

26. Existencia neustrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t. j. zisťovaním, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 16/00).

27. Neustrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Neustrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci“.

28. Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa neustrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci pristupuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine iura et studio“, teda nezávisle a nestranne.

29. Najvyšší súd pri citovanom ustanovení § 87 ods. 1 SSP poukazuje na skutočnosť, že zákonodarca predpokladá eventualitu, že sa zamestnanci orgánov verejnej správy stanú neskôr sudcami správnych súdov. Na predmetnej pracovnej skúsenosti sudkyne Mgr. Moniky Kadlicovej teda nie je nič neobvyklé, čo by mohlo samé o sebe vzbudiť legitímne pochybnosti o jej zaujatosti v prospech žalovaného. Práve skutočnosť, že personálny substrát súdu tvoria sudcovia s rôznou profesionálnou expertízou získanou či už ako zamestnanci orgánov verejnej správy alebo pri výkone advokátskej činnosti, a nie len tzv. kariérni sudcovia možno považovať za pridanú hodnotu sudcov dotknutého súdu.

30. Ak žalobca namieta zaujatosť sudkyne Mgr. Moniky Kadlicovej len na základe skutočnosti, že bola v minulosti zamestnankyňou už neexistujúceho Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, nemožno ju považovať za dôvodnú. Žalobca neuviedol žiadnu argumentáciu aj vo svetle jemu prezentovanej tzv. teórie zdania, ktorá by viedla k legitímnym pochybnostiam o nezaujatosti sudkyne Mgr. Kadlicovej vo vzťahu k žalovanému spočívajúcej napríklad v skutočnosti, že by účastník bol jej osobou blízkou (§ 116 OZ), ďalej tiež jej priateľský alebo nepriateľský vzťah k účastníkovi konania a samozrejme, pretože žalovaný je orgánom verejnej správy ani k jednotlivým jeho zamestnancom.

31. Žalobca pri svojej argumentácii smerujúcej k vykresleniu sudkyne Mgr. Moniky Kadlicovej a jej rozhodovania v prospech žalovaného poukazuje štatistikami o úspešnosti žalobcov pri správnych žalobách v závislosti od žalovaného orgánu verejnej správy, najvyšší súd uvádza, že žalobcom prezentovaná štatistika nemá výpovednú hodnotu. Možno tiež nájsť množstvo iných vysvetlení rozdielnej úspešnosti žalobcov v podaných žalobách spočívajúcich v náročnosti právnych sporov v oblasti daní, poplatkov a ciel, prípadne v kvalite právnych služieb poskytovaných advokátmi špecializujúcich sa na túto oblasť práva a v neposlednom rade aj judikatúru správnych súdov v oblasti finančného práva.

32. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení, konštantnej judikatúry a procesných zásad, najvyšší súd v danej veci nepovažoval dôvody vznesené žalobcom v námietke zaujatosti doručenej dňa 2. novembra 2020, za relevantné dôvody na vylúčenie sudkyne Krajského súdu v Trnave a predsedníčky senátu 20S, Mgr. Moniky Kadlicovej, z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 20S/81/2020.

33. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 27. marca 2020).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.